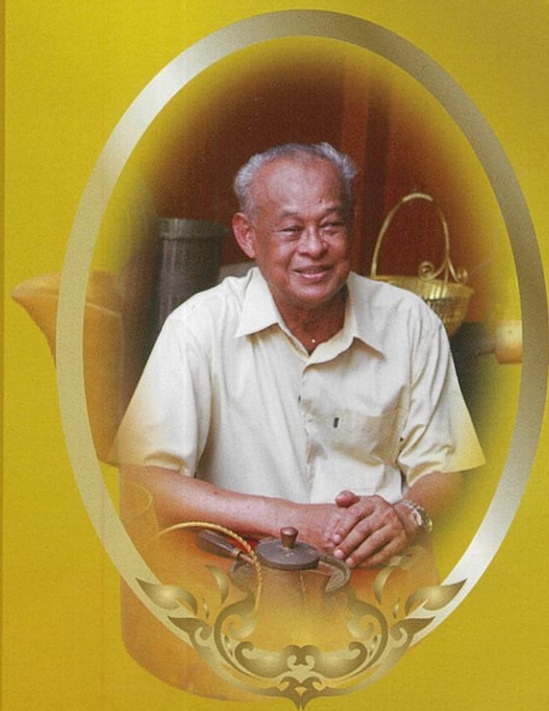

หัตถกรรม ทองเหลืองสาน

❖ ครูวณิชย์ ธรรมประทีป ❖

คุณวินัย ธรรมประทีป
ครูช่างหัตถกรรมทองเหลืองสาน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อ-สกุล	นายวินัย ธรรมประทีป
วัน เดือน ปีเกิด	พ.ศ. ๒๕๓๙
สถานที่เกิด	จังหวัดฉะเชิงเทรา
การศึกษา	จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ที่อยู่	๕๖ หมู่ ๑๓ ตำบลท่าไข่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์	๐๓๘-๕๑๓-๘๕๗, ๐๘๑-๙๓๙-๙๙๔๒
โทรสาร	๐๓๘-๘๑๗-๑๐๖
ที่ทำงาน	๕๖ หมู่ ๑๓ ตำบลท่าไข่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อบิดา	นายบุตร ธรรมประทีป
อาชีพบิดา	ทำนา
ชื่อมารดา	นางชุ่ม ธรรมประทีป
อาชีพมารดา	ทำนา

นายวินัย ธรรมประทีป เป็นบุตรคนที่ ๓ มีพี่น้อง ๘ คน ได้แก่

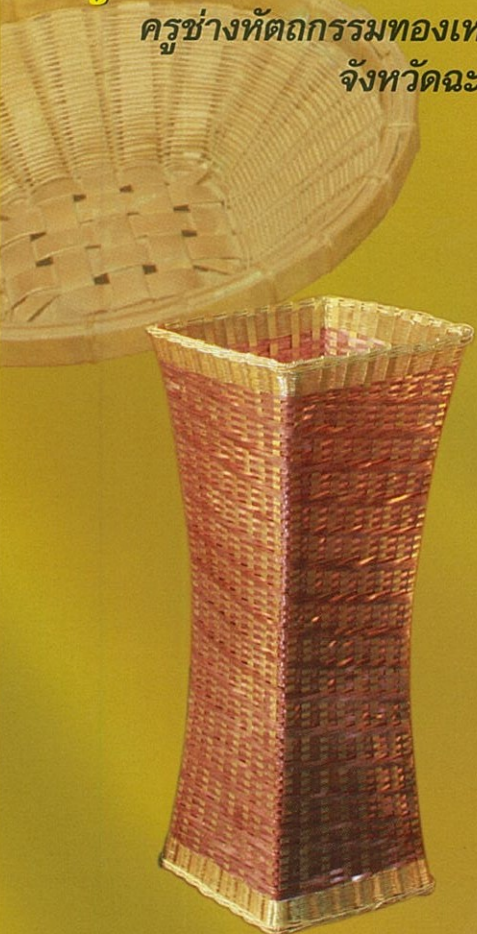
๑. นางทองฟู	นวลสง่า	๕. นางทวย	โพธิวรรณ
๒. นายเกลี้ยง	ธรรมประทีป	๖. นางประวิง	โพธิวรรณ
๓. นายวินัย	ธรรมประทีป	๗. นายชัย	ธรรมประทีป
๔. นางทวี	เจริญศรี	๘. นายสวรรค์	ธรรมประทีป

ครอบครัว
 ชื่อภรรยา นางสร้อย ธรรมประทีป
 อาชีพภรรยา ทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทองเหลืองสาน

- บุตร-ธิดา
๑. นางณิชากัทร	อัครอมธรรม
๒. นางนภัสวรรณ	บูรณพันธ์วิวัฒน์
๓. นางสาวศุทธา	ธรรมประทีป

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

- ภูมิใจที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ทรงซื้อทองเหลืองสานทรงแจกันและทรงกระบอก เมื่อครั้งเสด็จในงานแสดงสินค้า ที่ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพค เมืองทองธานี
- ภูมิใจในผลงานทุกชิ้น เนื่องจากงานสานทองเหลืองเป็นงานที่ต้องใช้ความประณีต และความตั้งใจเป็นอย่างมาก ช่างจะต้องทนเจ็บมือเพื่อที่จะค่อย ๆ สานเส้นทองเหลืองที่ละเอียดให้เป็นระเบียบเท่ากัน งานสานทองเหลืองนั้นเป็นงานที่ไม่สามารถนำเครื่องจักรเข้ามาช่วยในการทำงานได้ เนื่องจากเส้นยี่นและเส้นนอนในการสานฐานชิ้นงานทองเหลืองนั้น ถ้าคำนวณผิดพลาดหรือสานไม่ดีชิ้นงานอาจบิดเบี้ยวได้ เพราะไม่มีโครงยึดด้านใน ช่างจะต้องทนเจ็บมือในการสานและการจัดระเบียบของเส้นทองเหลืองในระหว่างการสานไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะสานงานเสร็จ นับว่าเป็นงานที่ต้องใช้ทั้งความพยายามและความอดทนของช่างสานเป็นอย่างมาก

ประวัติชีวิตและการศึกษา

ครูวินัยสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับในยุคนั้นแล้วไม่ได้เรียนต่อ พอมาในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ น้องเขยของครูซึ่งเคยทำงานที่โรงกษาปณ์ ได้มาชวนไปทำเครื่องทอง โดยเริ่มจากการทำงานประเภท งานถมงานลงยา เนื่องจากทองที่ขายนั้นมีราคาถูกเพราะต้นทุนต่ำ จึงได้รับกระแสการตอบรับจากลูกค้าดีมาก แต่พอราคาทองคำขึ้นราคาจากบาทละ ๒๐๐ บาท เป็นบาทละ ๓๐๐ บาท ครูจึงเปลี่ยนมาทำเครื่องเงินแทน แต่ลูกค้าไม่ชอบเพราะเครื่องเงินในสมัยนั้นด่างง่าย ครูจึงได้เปลี่ยนมาทำเครื่องทองวิทยาศาสตร์ตั้งแต่นั้นเรื่อยมา แต่คนก็ไม่ค่อยชอบงานนี้เท่างานทองคำแท้ ครูพาครอบครัวเข้ามาทำงานที่โรงงานทองเหลืองในกรุงเทพฯ ประมาณ ๓ ปี โรงงานก็ได้ปิดกิจการลง ครูและครอบครัวจึงได้กลับมาที่บ้านอีกครั้งและเริ่มทำงานสานทองเหลือง

ประวัติการทำงาน

จากประสบการณ์ในการทำงานเครื่องทอง วิทยาศาสตร์ บวกกับประสบการณ์จากการทำงาน ในโรงงานทองเหลืองนานกว่า ๓ ปี เมื่อครู กลับมาเริ่มสานทองเหลืองที่บ้าน ครูจึงสั่งซื้อ ทองเหลืองมาผลิตเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ในครัว เรือน อาทิ ถาด, จาน, ช้อน, ชุดถ้วยกาแฟ นำ ออกจำหน่ายโดยไปเร่ขายตามร้านขายทองเหลือง ย่านเพชรบุรีตัดใหม่ แต่ในตอนนั้นงานสานทอง เหลืองยังขายไม่ค่อยดี เพราะต้นทุนสูงและรูปแบบ ที่ทำก็ล้าสมัย คนนิยมไปใช้งานที่สานจาก ไม้ไผ่มากกว่า ครูจึงคิดรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อทำขาย ซึ่งก็ได้รับการตอบรับจากลูกค้าในระดับหนึ่ง แต่ก็ ยังไม่มากนัก จนเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๑ งานทองเหลือง ของครูเริ่มซบเซา เนื่องจากเริ่มมีการผลิตงานออกมา ในรูปแบบที่เหมือน ๆ กัน เป็นแผ่นหนา รูปทรง เตอะทะ ต่อมา ใน พ.ศ.๒๕๒๔ ครูจึงได้สาน ตะกร้าไปเสนอที่ร้านส่งออกงานทองเหลืองย่าน เพชรบุรีตัดใหม่ ทางร้านไม่รับงานตะกร้าของครู แต่ด้วยความที่เห็นว่าครูนำเส้นลวดทองเหลืองมา สานเป็นตะกร้าได้ ทางร้านจึงได้นำกระดาษลวดมา ให้ครูดูและบอกให้สานตามตัวอย่าง เพราะ กระดาษทองเหลืองกำลังเป็นที่นิยม ครูรับมาดูอยู่

ประมาณ ๕ นาที จึงได้กลับไปสานกับภรรยาที่ บ้าน โดยนำลวดทองเหลือง มาสานเป็นตัว กระดาษเหมือนงานสานด้วยไม้ไผ่ ตอนเช้าวันรุ่ง ขึ้นครูได้นำกระดาษทองเหลืองไปส่งที่ร้าน เจ้าของร้านพอใจมากและคนสนใจงานที่ครูผลิต มาก พ.ศ.๒๕๓๓ งานสานทองเหลืองเริ่มได้รับการ ตอบรับจากลูกค้ามากยิ่งขึ้น ทางจังหวัดจึงได้ส่ง ครูไปออกงานขายตามสถานที่ต่าง ๆ ผลงานของ ครูได้รับกระแสตอบรับที่ดีมาก ครูและครอบครัว จึงคิดสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ออกมา ตามความ ต้องการของลูกค้าที่มีมาอย่างไม่ขาดสายจนถึง ปัจจุบัน

“ในสมัยก่อนนั้นไม่มีเงินทุน ไปยืมเงินเพื่อนมา ๑๐,๐๐๐ บาท ทำงาน ๑ ปี ก็สามารถขายของแล้ว เอาเงินทุนไปคืนเพื่อนได้ พอทำงานมาอีกสักปี สองปีก็มีเงินเก็บ ๓-๔ หมื่นบาท ถือว่าเป็นเงินที่ เยอะมากในสมัยนั้น และก็รู้สึกภูมิใจมาก ภูมิใจ กับงานจริง ๆ ขนาดทำงานตรงไหนก็นอนตรงนั้น ทำงานตลอดเวลา”

ครูวินิตย์เป็นผู้ที่สนใจในการพัฒนารูปแบบ และคุณภาพของงานอยู่เสมอ ครูได้ทดลองนำชิ้น พลาสติก ตะกร้าพลาสติกและภาชนะต่าง ๆ มา

ทดลองเป็นแบบขึ้นรูปงานสานด้วยลวดทองเหลือง จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์หลายรูปแบบมากมาย อาทิ พาน แจกัน กล้องกระดาษชำระ กล้องใส่นามบัตร เป็นต้น ต่อมาครูได้เริ่มผลิตแม่พิมพ์ที่ทำจากเหล็ก สังกะสี ไม้ แก้ว และปูนหล่อ เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่ ให้ได้รูปแบบที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครู ยังได้ผลิตชิ้นงานที่มีรูปแบบอื่น ๆ นอกจากงาน สานเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น โคมไฟ ถังใส่ของ รูปทรงแปลก ๆ ทำให้มีลูกค้าสนใจและนำแบบ รูปทรงอื่น ๆ มาให้ครูผลิตด้วยงานสานทองเหลือง มากยิ่งขึ้น ผลงานของครูถือเป็นงานที่คงคุณค่า ความงามทางศิลปะและเป็นที่ยอมรับ ของชาวไทย และชาวต่างประเทศ และความภาคภูมิใจของครู อีกอย่างหนึ่งก็คือ เมื่อครั้งที่พระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จมาเยี่ยมราษฎรในละแวกใกล้เคียง ในครั้งนั้น ทางจังหวัดได้มาซื้อตะกร้าหรือพานของครู เพื่อ นำไปใส่ผลไม้หรือสิ่งของเพื่อทูลเกล้าถวาย

“ทำสองคนกับบ๊า ใหม่ ๆ ก็สองชั่วโมง ทำได้ ๕-๖ ใบ เค้าทำมาแล้วเราใส่ขอบ ลายเก่า ๆ มัน ทำลำบากนะ เส้นตอกมันแข็ง พอลายเยะ ดึงมา มันไม่ไป มันดุ้ง เป็นปมเป็นปมบ้าง พอบ๊าค้าเช็ค งานแล้วเค้าก็ไม่เอา”

นับเป็นเวลากว่า ๓๐ ปี ที่ครูวินิตย์และคุณป้าสร้อย ธรรมประทีป ผู้เป็นภรรยาได้ ก่อกำเนิดภูมิปัญญาไทยในรูปแบบงานหัตถกรรมทองเหลืองสาน และถึงแม้วันนี้คุณป้า สร้อยจะจากไปแล้ว ครูวินิตย์ก็ยังคงยึดมั่นที่จะพัฒนางานหัตถกรรมทองเหลืองสานต่อไป อีกทั้งยังถ่ายทอดองค์ความรู้โดยการสาธิตการสานทองเหลืองและการให้สัมภาษณ์แก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อนำไปทำเป็นรายงาน งานวิจัย และครูยังกระจายความรู้สู่ชุมชนโดยการสอนบุคคลทั่วไปเพื่อเป็นการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มชาวบ้านคลองขุดใหม่ ตำบลใกล้เคียงและอำเภออื่น ๆ ด้วย ครูได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรสอนงานหัตถกรรมทอง เหลืองสานแก่นักศึกษาหลายครั้ง ทั้งใน วิทยาลัยอาชีวศึกษา, วิทยาลัยเทคนิค, โรงเรียน เอกชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งครูได้ถ่ายทอดองค์ความรู้นี้มากกว่า ๑๐ ปี ด้วยจุดมุ่งหมาย เพื่อให้งานหัตถกรรมทองเหลืองสานนี้จะมีผู้สืบทอด ไม่สูญหายไปตามกาลเวลา

การผลิตงานหัตถกรรมทองเหลืองสาน

งานหัตถกรรมทองเหลืองสานนั้น ถือว่าเป็นงานที่พัฒนามาจากรากฐานภูมิปัญญางานจักสานเครื่องหวาย และไม้ที่สืบทอดกันมาแต่ครั้งโบราณกาล หากแต่ครูวินิตย์ได้ใช้ความอดสาหะวิริยะพากเพียรและความคิดสร้างสรรค์จนก่อกำเนิดงานศิลปหัตถกรรมอันเป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง

ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ครูวินิตย์ได้คิดค้นขึ้นมาแบ่งตามหมวดหมู่คือ

๑. ประเภทของใช้ในครัวเรือน ได้แก่ ตะกร้า, พาน, กระจาด เป็นต้น
๒. ประเภทของตกแต่งบ้าน ได้แก่ โคมไฟ, แจกัน, เกวียนทองเหลือง เป็นต้น
๓. ประเภทของที่ระลึก ของขวัญ ของชำร่วย ได้แก่ กระจาดใบจิ๋ว, กล้องใสนามบัตร, ที่ใส่ปากกา เป็นต้น
๔. ประเภทงานตามคำสั่งของลูกค้า ซึ่งลูกค้าบางรายจะมีตัวอย่างมาให้ดูหรือมาบอกความต้องการกับครู แล้วครูก็จะใช้ประสบการณ์ผสมผสานกับจินตนาการรังสรรค์งานขึ้นมาอย่างงดงาม

วัสดุที่ใช้

๑. ลวดทองเหลืองเส้นกลม (ลวดसान) เบอร์ ๑ ถึง เบอร์ ๒๖
๒. ลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) เบอร์ ๑ ถึง เบอร์ ๒๖
๓. ลวดทองเหลือง ท้องปลิง
๔. ลวดทองเหลืองพันเกลียว
 - *** หมายถึง ลวดทองเหลืองเบอร์ ๑ จะมีขนาดใหญ่ที่สุด และไล่มาถึงเบอร์ ๒๖ จะมีขนาดเล็กที่สุด
๕. กรดดินประสิว
๖. น้ำยาล้างสนิม (โครมิคซ์)
๗. น้ำยาซิลิโคนใช้เคลือบชิ้นงาน

เครื่องมือและอุปกรณ์

๑. คีมปากแหลม และคีมปากนกแก้ว
๒. ค้อนเขาควาย, ค้อนเหล็ก
๓. กรรไกร
๔. ไม้บรรทัด
๕. ตลับเมตร
๖. วงเวียน (ถือเป็นครูใหญ่ไม่มีไม่ได้)
๗. ทั่ง
๘. เหล็กนำขนาดต่าง ๆ
๙. ไซควงขนาดต่าง ๆ
๑๐. ไซ่ง (ใช้สำหรับตัดลวด)
๑๑. ตะไบ
๑๒. มอเตอร์
๑๓. แบบไม้รูปทรงต่าง ๆ สำหรับขึ้นแบบ มีก้านตะปูสำหรับเสียบกับพื้นเมื่อตัดลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) จะได้ไม่หัก
๑๔. ตะปูเบอร์ ๕

ไซ่ง

ตะปู เบอร์ ๕

เหล็กนำขนาดต่าง ๆ

ไม้บรรทัด

ค้อนเหล็ก

ค้อนเขาควาย

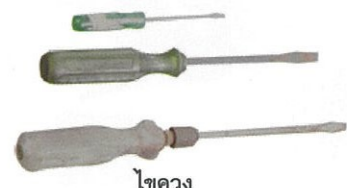
วงเวียน

กรรไกร

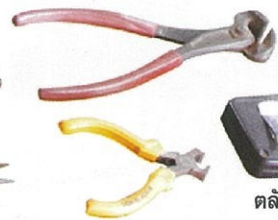
ตะไบ

ไซควง

คีมปากแหลม และคีมปากนกแก้ว

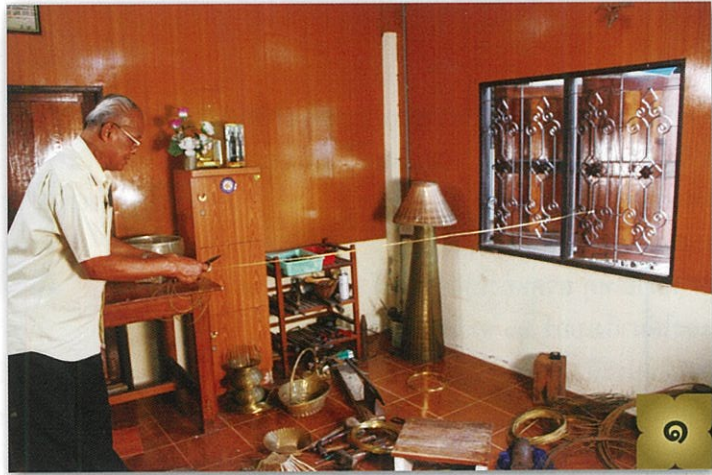

ตลับเมตร

การเตรียมวัสดุ

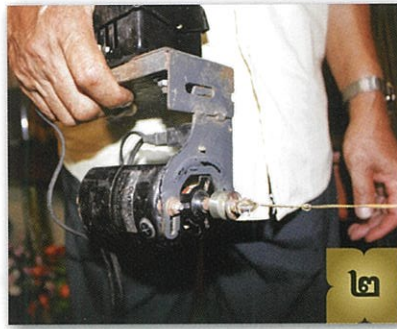
๑. ลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) เมื่อนำมาใช้ ต้องนำมา ดึงให้ตึงก่อน เนื่องจากลวดนี้จะถูกม้วนมาเป็นขด การดึงลวดทอง เหลืองเส้นแบนให้เรียบ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- เตรียมไม้หลักตอกตะปูเบอร์ ๕ เอาไว้เพื่อยึดลวด
- ตัดลวดทองเหลืองเส้นแบนให้มีความยาวเส้นละ ๒๐ เมตร แล้วนำมามัดกับตะปูที่ตอกอยู่กับไม้หลัก
- ใช้คีมปากแหลมจับปลายลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) ดึง ให้ตึงพอประมาณลวดจะเรียงตรงสามารถนำมาสานผลิตภัณฑ์ได้ อย่างสวยงาม

๒. การทำลวดพันเกลียว สำหรับใช้ในการสานลายโปร่ง

- นำลวดทองเหลืองกลมเบอร์ ๒๖ ยาว ๑๐ เมตร มาพับครึ่ง
- นำลวดทองเหลืองด้านที่พับมาคล้องกับแกนมอเตอร์
- ปลายอีกด้านหนึ่งของลวดทองเหลืองนำมามัดกับตะปูเบอร์ ๕ ดึงให้ตึงพอประมาณ
- เปิดสวิตช์มอเตอร์ให้ลวดพันกันเป็นเกลียวละเอียด
- นำลวดทองเหลืองที่ได้มาดึงให้เรียบก่อนนำมาใช้งาน

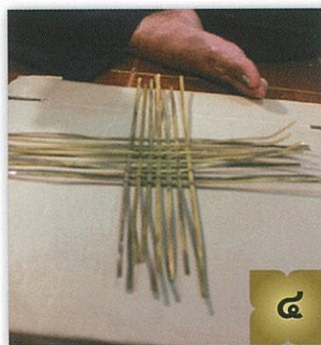
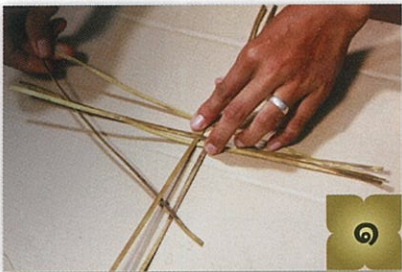

๑. ครูวณิชกำลังดึงลวดทองเหลืองเส้นแบนให้เรียบ
๒. ครูกำลังทำลวดพันเกลียว

ขั้นตอนในการผลิตงานหัตถกรรมทอทองเหลือง

การทำงานหัตถกรรมทอทองเหลืองสานนั้น ไม่ว่าจะชิ้นงานจะเป็น กระจาด ตะกร้า พาน ฯลฯ จะมี ขั้นตอนในการทำงานที่เหมือนกันจนเป็นระบบ โดยจะยกตัวอย่างการสานกระจาด ดังนี้

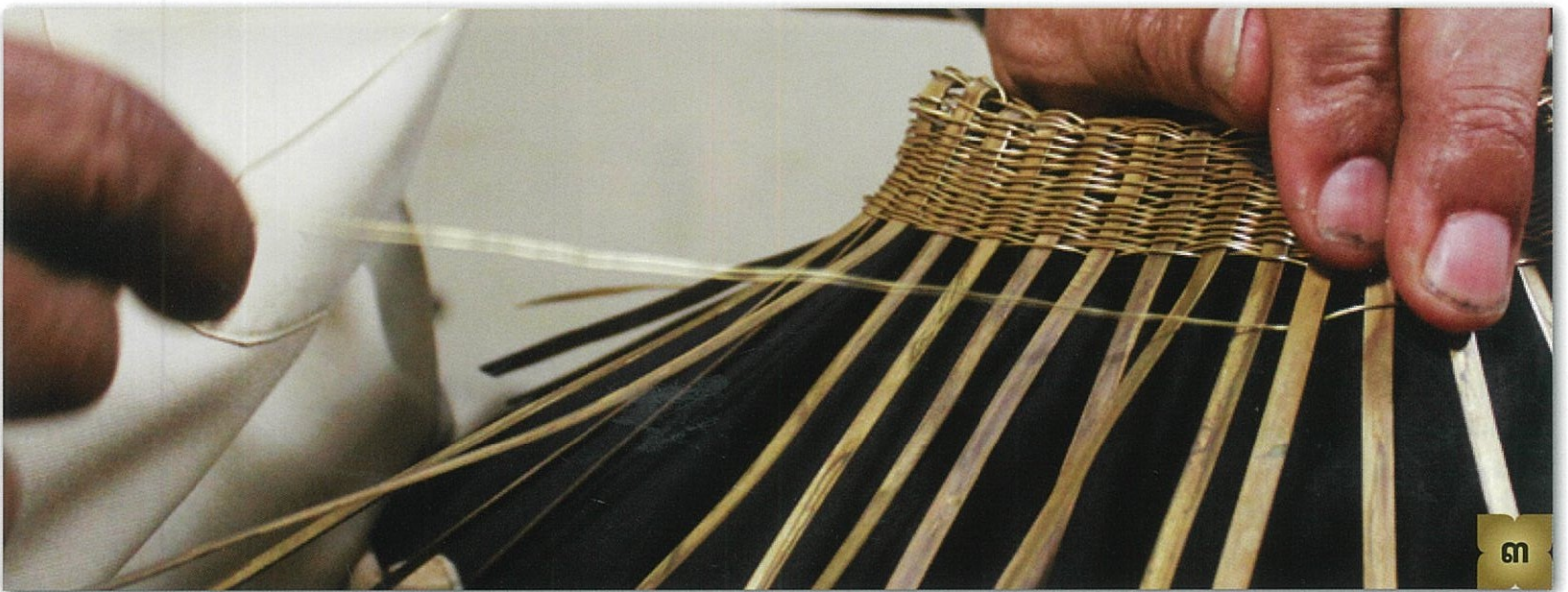
๑. ขั้นตอนการขึ้นโครง เรียกกันเป็นภาษาช่างว่า “การก่อ” เช่น การก่อกระจาด ๙ นิ้ว มีวิธีการก่อ โดย นำลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) มาเรียงบนพื้นเรียบ แล้วนำไม้บรรทัดเหล็กมาทับไว้ด้านหนึ่ง เพื่อให้เส้นแบนตรงก่อนเริ่มเป็นเส้นตั้ง โดยเว้นระยะห่างให้เท่ากัน แล้วจึงนำลวดทองเหลืองเส้นแบน มาสานขัดตามแนวนอนโดยสานสลับกับเส้นแนวตั้ง เพื่อก่อชิ้นงานจนได้ขนาดตามต้องการ (ช่างบางคน จะรับทำ “ก่อ” เพียงอย่างเดียวแล้วให้คนอื่นเอางานที่ก่อไว้ไปสานต่อ)

๑-๔. การก่อฐานกระจาดด้วยลวดเส้นแบน

๑-๓. การนำลวดทองเหลืองเส้นกลมมาสานขัดกับลวดทองเหลืองเส้นแบน เพื่อขึ้นรูปกระจาด

๒. ขั้นตอนการขึ้นรูป นำลวดทองเหลืองเส้นกลมขนาดที่ต้องการ เส้นหนึ่งเป็นเส้นบน อีกเส้นหนึ่งเป็นเส้นล่าง นำมาสานสลับกันไปมา โดยสานขัดกับลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) ที่ก่อไว้แล้วจึงค่อย ๆ จับดัดขึ้นเป็นก้นกระจาด

๓. ขั้นตอนการใส่ลาย การใส่ลายนี้จะเป็นการออกแบบลูกเล่น ลวดลายตามจินตนาการของผู้สาน โดยสานสลับลวดลายไปเรื่อย ๆ จน ปากกระจาดบานขึ้นให้ได้ขนาดกว้างตามต้องการ

๑

๒

๔. ขั้นตอนการพับลวดทองเหลืองเส้นแบน เมื่อสานกระจาดได้ตามขนาดที่ต้องการแล้ว ค่อย ๆ พับลวดทองเหลืองเส้นแบนลงมา โดยนำมาวางบนทั้งแล้วใช้ค้อนทุบก่อนใส่ขอบกระจาด

๕. ขั้นตอนการเตรียมขอบปากกระจาด การใส่ขอบปากกระจาดนี้ทำเพื่อปิดรอยจบ ทำให้งานออกมาแข็งแรงและประณีตงดงาม โดยใส่ขอบด้วยลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) เบอร์ ๑ ดัดลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) เบอร์ ๑ ให้โค้งตามต้องการก่อนนำมาเข้าปากกระจาด จากนั้นใช้ค้อนเขาควยทุบ เพื่อให้วงขอบที่ดัดไว้เรียบร้อยสวยงาม โดยทำ ๒ ชั้นเท่า ๆ กัน

๓

๖. ขั้นตอนการเนา การเนาเป็นการใช้ลวดทองเหลืองเส้นกลมเบอร์ ๒๖ อันเป็นลวดเส้นเล็กมามัดขอบปากกระจาดกับตัวกระจาดไว้ชั่วคราว

๔

๑-๒. การใช้ค้อนทุบขอบกระจาดให้เรียบ
๓. ขอบกระจาดที่ทุบแล้ว
๔. การนำลวดเส้นกลมมาเนาที่ขอบกระจาด

๑

๒

๓

๑-๒. การมัดขอบกระจาดด้วยลวดทองเหลืองเส้นกลมเบอร์ ๒๖
๓. ขอบกระจาดที่มัดลวดเสร็จแล้ว

๓. ขั้นตอนการใส่ขอบปากกระจาด นำลวดทองเหลืองเส้นแบน (ตอก) เบอร์ ๑ ที่เตรียมขดไว้สำหรับทำขอบปากกระจาดทั้ง ๒ วง มาประกบปากกระจาดให้เป็นขอบนอกและขอบใน แล้วจึงนำลวดทองเหลืองที่พันเกลียวไว้ มาใส่ตรงกลางระหว่างขอบนอกและขอบใน จากนั้นจึงนำลวดทองเหลืองเส้นกลมเบอร์ ๒๖ (เส้นเนา) มามัดเป็นระยะ ๆ รอบปากกระจาด โดยมัดให้ห่างกัน ๒.๕ เซนติเมตร

แล้วจึงใช้คีมปากแหลมบิดเส้นเนาเพื่อรัดขอบกระจาดให้แน่น แล้วจึงใช้ลวดทองเหลืองเส้นกลมเบอร์ ๒๖ ผูกขอบแบบ เมื่อผูกเสร็จแล้วก็ตัดเส้นเนาทิ้งไป

๑

๒

๑. การนำชิ้นงานที่สานเสร็จแล้วไปล้างน้ำยาเพื่อความสวยงามและคงทน
๒. นำชิ้นงานที่ล้างเสร็จแล้วไปตากแดดให้แห้ง

๔. ขั้นตอนการล้าง การนำชิ้นงานไปล้างจะต้องผ่านการล้าง ๓ ขั้นตอน ใน ๓ ถัง คือ

- ถังที่ ๑ น้ำกรดดินประสิวผสมน้ำ
- ถังที่ ๒ น้ำยาล้างสนิมผสมน้ำ (โครมิคซ์)
- ถังที่ ๓ น้ำเปล่า

๕. ขั้นตอนการเคลือบน้ำยาซิลิโคน นำชิ้นงานมาเคลือบน้ำยาซิลิโคน เพื่อความสวยงามและคงทน บางรายจะนำชิ้นงานไปเคลือบเงินเพื่อลดต้นทุน

ลวดลายที่ใช้ในการสานงานหัตถกรรมของเครื่องสาน

ลวดลายต่าง ๆ ประยุกต์ตามที่ลวดทองเหลืองสามารถนำมาสานได้ ที่ต้องนำมาประยุกต์นั้น เนื่องจากการตัดหรือสานลวดทองเหลืองนั้นยาก เพราะลวดทองเหลืองมีความแข็งและไม่เรียบจึงไม่สามารถสานได้ง่าย เหมือนหวายหรือไม้ไผ่

ลวดลายที่สามารถนำมาดัดแปลงสานได้ มีดังนี้

๑. ลายขัด ๒ เส้น
๒. ลายชะลอม
๓. ลายกระโดด
๔. ลายข้าวหลามตัด (มาจากลายที่ใช้สานเครื่องจักสานไม้ไผ่)
๕. ลายพับดอก (มาจากลายที่ใช้สานเครื่องจักสานไม้ไผ่)

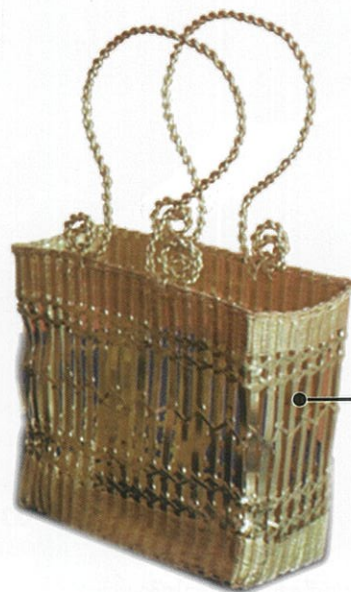
ลายขัด ๒ เส้น

ลายข้าวหลามตัด

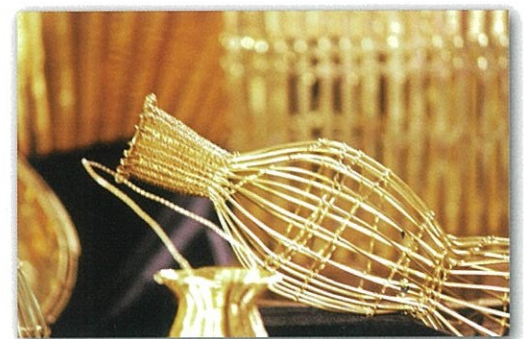
ลายขัด ๒ เส้น

ลายพับดอก

ลายกระโดด

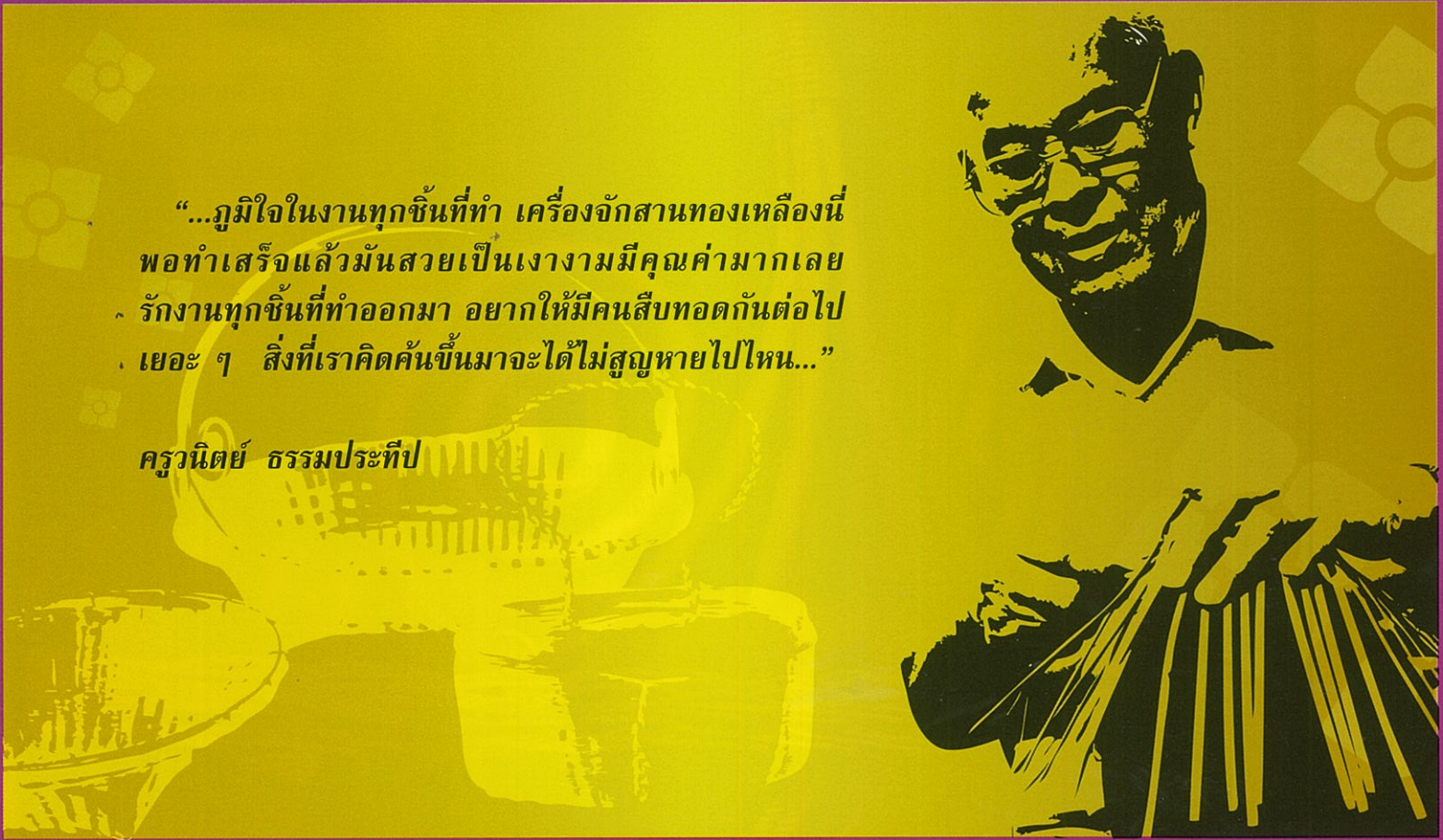

การดูแลรักษาขานหัตถกรรมทองเหลืองสาน

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทองเหลืองสานนี้ ทำจากทองเหลืองแท้ ๆ มีกรรมวิธีการผลิต เพื่อป้องกันการเปลี่ยนสีไม่ให้ลอกหรือร่อน ซึ่งภาชนะทองเหลืองสานหากนำไปใช้งาน ปกติควรจะใช้กับงานแห้ง ทำความสะอาดโดยการเช็ดฝุ่นออก แต่หากสกปรกมากให้ล้าง ด้วยน้ำยาล้างเครื่องเงิน, พงซักฟอก, น้ำมะขามเปียกหรือน้ำยาล้างจาน เมื่อล้างแล้ว ให้นำไปตากแดดหรือใช้เครื่องเป่าผมเป่าให้แห้ง

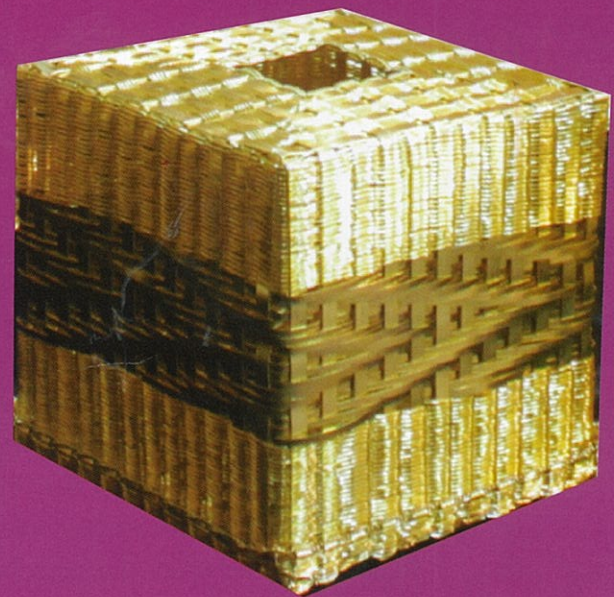
“...ภูมิใจในงานทุกชิ้นที่ทำ เครื่องจักสานทองเหลืองนี้ พอทำเสร็จแล้วมันสวยเป็นเงางามมีคุณค่ามากเลย รักงานทุกชิ้นที่ทำออกมา อยากให้มีคนสืบทอดกันต่อไป เยอะ ๆ สิ่งที่เราคิดค้นขึ้นมาจะได้ไม่สูญหายไปไหน...”

ครูวินิตย์ ธรรมประทีป

ครูวินิตย์ ธรรมประทีป ผู้นำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการทำงาน

การดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมทองเหลืองสาน ภายใต้การนำของ ครูวินิตย์ ธรรมประทีป นั้น ได้น้อมนำแนวพระราชดำรัสปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งนอกจากจะสร้าง อาชีพนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกของกลุ่ม เพื่อให้ สมาชิกมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นพอประมาณอย่างพอเพียง และสามารถช่วยเหลือ กันได้ระหว่างกลุ่ม อีกทั้งทางกลุ่มยังเป็นแหล่งความรู้ และสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านอาชีพ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความ รู้ให้กับประชาชน ที่สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

”ผลงานหัตถกรรมทองเหลืองสานทุกชิ้น
ที่เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจ
ด้วยความรักในงานช่างที่ ครูวินัย ธรรมประทีป
ได้เป็นผู้คิดค้น ก่อกำเนิดภูมิปัญญานี้ขึ้นมา
ทุกลายของการสาน บ่งบอกถึงความตั้งใจจริง
ความมุ่งมั่น ที่จะส่งต่อมรดกอันล้ำค่านี้สู่ลูกหลาน
ให้เป็นงานศิลป์แห่งแผ่นดินสืบต่อไป”

